

Liels gliemežvāks,

Kas izskalots krastā

Dedz simtiem gaismiņu:

„Bērniņ – nāc un mācīties sāk!”

(Ralfs Leinasars)

Gliemežvāks

Salacgrīvas vidusskolas avīze

2017. gada Oktobris Nr. 1

Otrais gads Ekoskolu programmā

Ekoskolu programma ir viens no visaptverošākajiem un arī dzan populārākajiem vides izglītības modeļiem pasaulē. Programmas pamatā ir vienkāršas un brīvi piemērojamas, bet tai pat laikā savu efektivitāti jau drīz apliecinošas vides pārvaldes sistēmas izveide skolā. Bet šī programma neaprobežojas tikai ar vides pārvaldību skolā, jo tā veicina izpratni par vidi, saistot to ar daudziem mācību priekšmetiem, veido attieksmi un vērtības, interesi par vidi un līdz ar to arī vēlmi rīkoties, pie tam procesā iekļaujot ne tikai skolas dzīvē iesaistītos, bet arī apkārtējo sabiedrību, tādējādi veicinot kopējo vides apziņas attīstību.

Skolas līdzdalība Ekoskolu programmā norisinās caur pārvaldes sistēmas izveidošanu un darbību, kā arī skolas regulāru darbu ar apkārtējās vides jautājumiem.

Pārvaldes sistēma tiek veidota, sekojot vadlīnijām par nepieciešamajiem 7 elementiem Ekoskolu programmā. Šie elementi ir: Eko-padome

Skolas Vides pārskats

Skolas Vides rīcības plāns

Pārraudzība un izvērtēšana

Sasaiste ar mācību procesu

Skolas un sabiedrības iesaistīšana

Vides kodekss

Otrs Ekoskolu programmas būtisks pamats ir koncentrēts darbs ar aktuālu vides tematiku jeb darbs Ekoskolu tematiskajās grupās. Katru gadu Ekoskolu

programmā iesaistītajai skolai ir jāizvēlas kāds no tematiem, ar kuru visa gada garumā tiek strādāts pastiprināti, mēģinot attiecīgās vides problemātikas apzināšanā un problēmu risinājumu meklējumos iesaistīt iespējami plašāku skolas un sabiedrības daļu.

Salacgrīvas vidusskola šajā mācību gadā piedalās projektā “Ēdam atbildīgi!”. Tas nozīmē, ka mūsu skolas visa gada tēma ir “Pārtika”. Strādājot pie šīs tēmas, papildus skola pievērš uzmanību arī pārējām tēmām: atkritumi, enerģija, ūdens transports, veselīgs dzīvesveids, skolas apkārtnē, klimata izmaiņas un mežs.

Skolā jau darbojas ekopadome, regulāri tiek izlikta jaunākā informācija par aktuālo vides jomā uz ekopadomes stenda, ir sastādīts Vides kodekss. Vides kodekss ir ekoskolas misija, tam jāparāda, kādas iniciatīvas skola gatavojas veikt vides situācijas uzlabošanai. Kodekss ietver rīcības plāna galvenos mērķus. Aizvien svarīgāks kļūst jautājums gan par to, kādu iespaidu

uz mūsu veselību, vidi atstāj pārtika, ko ēdam, gan arī par pārtikas sadalījumu pasaulē - tās trūkuma un pārprodukcijas paradoks. Sākot apzināties atbildību par savu ķermeni, arī skolēni var sākt aizdomāties par pārtikas ietekmi uz vidi un cilvēku. Tā kā pārtika ir viena no mūsu pamatvajadzībām, šis temats ir nesaraujami saistīts ar daudzām vides tēmām, kuru skatīšana caur pārtikas prizmu veicina sistēmisku domāšanu un ilustrē to, kā pārtika ietekmē vidi, mūsu veselību un arī sociālos jautājumus globālā mērogā.

Skolas mājaslapā būs pieejams gan Rīcības plāns 2017./2018.m.g., gan skolas Vides novērtējums. Ir aizvadīts viens mēnesis jaunajā mācību gadā, bet padarītais darbu saraksts ir paliels:

Izveidota jauna ekopadome
Pieņemts Vides kodekss, ar kura gala versiju var iepazīties gan pie galvenās ieejas, gan pie ekodēļa, gan 2.stāva gaitenī.

No septembra pirmajām dienām skolā ir **ābolu un bumbieru akcija “Ja tev par daudz, nes uz klasi!”**. Skolēni un skolotāji nes uz skolu dārzā izaudzēto, lai tie, kuriem nav pieejami šie augļi (arī dārzeņi), varētu cienāties, jo pašu izaudzēts ir ekoloģisks.

Visu septembra mēnesi tika veikta pārtikas **atkritumu uzskaitē skolas ēdnīcā.**

Turpinājums 3 lapā!

Redakcijas vēstule

Klāt rudens. Citiem gaidīts, kādam varbūt tas liekas drūmākais no visiem četriem gadalaikiem. Tomēr rudens ir īpašs gadalaiks. Šajā laikā skaidrās, saulainās dienas un vēsās nakts pamazām iekrāso mežainos pakalnus dzelteno, oranžo un sarkano toņu bagātībā. Šogad vairāk daba iekrāsojusies zeltaini dzeltena. Priedes un citi skujkoki kļūst par atturīgu fonu saviem spilgti sārtajiem un zeltainajiem lapotajiem radniekiem. Krāsu maiņa, kas notiek rudenī, ir daļa no koka sagatavošanās ziemai. Rude-

nī dienas kļūst īsākas, un tas liek kokam pārtraukt piegādāt lapām ūdeni un barības vielas. Katra lapa uz to reaģē, veidojot atdalošu slāni pie kātina pamata.

Ne tikai daba gatavojas ziemai. To dara arī cilvēki, veicot dažādus darbus, atzīmējot dažādus svētkus. Ne tikai ķirbju grebšanas un tītara ēšanas svētki, bet arī mūsu pašu – Miķeļi un Mārtiņi ir svētki, ko atzīmēt rudenī ar katram no tiem atbilstošajām tradīcijām. Arī mūsu Latvijai rudenī ir dzimšanas diena, kuru mēs katrs nosvinam pēc

sava prāta. Rudens ir bagātākais laiks dārzā, kad var gatavot dažādas maltītes no dārzeniņiem, ogām un augļiem. Ziemā mums jāpārtiek no citu zemju produktiem vai to, ko izdodas saglabāt no vasaras un rudens, tāpēc ir jāizmanto laiks, kad visa kā ir daudz un jāuzņem vitamīni visai ziemei. Rudens bez ābolu maizītēm nav iedomājams!

Bet, kamēr vēl zemi klāj zeltainais lapu paklājs, ielēkt lapu kaudzē priekam un ielikt divus kastaņus kabatā veiksmei – tas jāizdara ne tikai katram bērnam, bet arī pieaugušajam. Ieliekam kastaņus kabatā un ticam, ka mums viss izdosies. Mums izdosies savākt skolā pietiekami daudz makulatūras! Mums izdosies attīrīt apkārtējo vidi no izlietotām baterijām un tās savākt vienuviet un nodot! Mums izdosies veikt visus ieplānotos uzdevumus ekoskolas programmā! Mums izdosies izmainīt savu attieksmi pret ēšanas paradumiem un teikt “ēdam atbildīgi!”! Mums visiem kopā izdosies kaut mazliet izmainīt savu un apkārtējo līdzilvēku attieksmi pret vidi! Mums izdosies turpināt izdot sākumskolas avīzīti “Gliemežvāks”! **Kopā mēs varam! Kopā mums izdosies padarīt daudz!**

Lolita

Jāpiebilst, ka šie atkritumi netiek izmesti konteineros, bet tiek nogādāti mājdzīvnieku barošanai.

Klasēs veikta skolēnu **aptauja par ēdiena kvalitāti un vēlamo ikdienas ēdienkarti skolas ēdnīcā.**

Tiek veikta **vecāku un skolēnu aptauja par paradumiem ģimenē.**

Ēdienu kvalitāti regulāri novērtē skolas medmāsa.

Notikusi tikšanās un konstruktīva saruna ar ēdināšanas pakalpojuma sniedzēju pārstāvi V.Būmani. Tika pārrunāts, kā uzlabot ēdienkarti, lai pārtikas atkritumu daudzums samazinātos, tas nozīmē, lai skolēni ēstu piedāvāto ēdienu. Protams, nevar izdabāt tikai skolēnu vēlmēm, jo pastāv arī MK noteikumi, kuri jāievēro, stādot ēdienkarti. Skolēni ir jāizglīto.

Pārtikas atkritumu samazināšanas jautājumu pēta arī **skolas Jauno Vides līderu grupa**, kura mācās, kā informēt skolēnus, kādus izglītojošus pasākumus organizēt skolā.

3.a, 3.b, 3.c un 4.b piedalījās projektā **“Kartupelis”**. Projekta mērķis bija iepazīt kartupeļu audzēšanas procesu, attīstot pētnieciskās, sadarbības un analizēšanas prasmes. Skolēni visu vasaru audzēja kartupeļus puķu podos, lai septembrī visu skolu komandas pulcētos uz kopīgu to izrakšanu, svēršanu.

Septembra beigās sākumskolas klases un 7.a klase uzsāka dalību **“Putras programmā”** ar devīzi **“Auzās ir spēks!”** Sākumskola šo projektu uzsāka ar

veselīgas putras vārīšanu svaigā gaisā Miķeļdienā. Projekts tiek īstenots sadarbībā ar „Rīgas Dzirnāvēni”, Veselības ministriju, Valsts izglītības satura centru (VISC) un Slimību profilakses un kontroles centru (SPKC).

Sākumskolas skolotāji pie galvenās ieejas izveidoja latviešu **zemnieka Miķeļa tēlu**, kas simbolizē ideju, ka vairāk vajadzētu pārtikā izmantot vietējos produktus.

Uz vienu no skolas kāpņu posmiem ir **atgātnes par atbildīgu ēšanu.**

Visas klases jau sākušas gatavoties **Pasaules Pārtikas dienai**. Tiks pagatavoti izglītojoši plakāti par dažādiem pārtikas produktiem, par to ceļu līdz mūsu šķīvim. Plakāti ļaus ieskatīties, kas slēpjas aiz mūsu šķīvja, kādas ietekmes uz vidi un cilvēkiem, kas ražo mūsu izvēlēto pārtiku, mēs radām. Tas palīdzēs ne tikai izprast atbildīgu pārtikas patēriņa jautājumus, bet panākt arī izmaiņas domāšanā, prasmi novērtēt to, ko mēs iegādājamies veikalā.

Skolotāji piedalās Starptautiskā Izglītības akcijā **“Pasaules lielākā mācību stunda”** Latvijā. Daži skolotāji vadīja stundu **“Katram šķīvim savs stāsts” un nodarbības aprakstu aizsūtīja UNESKO LNK.**

10 klases pieteikušās Mamma-daba Meistarklasē.

1.b, 2.a un 2.b klase pieteikušās **Starptautiskā Ekoskolu Bioloģiskās daudzveidības projektā “Lielās augu medības”.**

Skolā turpinās Vides novērtējums.

Skolotāji plāno mācību saturu atbilstoši Ekoskolas gada tēmai un iesniedz koordinatorei.

Skola pieteikusies **ZAAO vides projektā “Cilvēks vidē”**- otrreizējai pārstrādei derīgo materiālu (makulatūras) vākšanas akcijā un konkursā **“Lielie palīgi lielos darbos”**.

Arī šajā mācību gadā skolēni tiek aicināti piedalīties **Izlietoto bateriju vākšanas konkurss “Tirai Latvijai!”**

10.oktobrī 4.klašu skolēniem būs iespēja piedalīties biedrības “Daibes ilgtspējas centrs” projektā **“Mobilā vides izziņas klase”**.

No **30.oktobra līdz 5.novembrim** notiks **Ekoskolu Rīcības dienas**. Rīcības dienas ir Ekoskolu aizsākta kampaņa ar mērķi pievērst skolēnu un plašākas sabiedrības uzmanību jautājumiem par videi draudzīgu dzīvesveidu.

Kampaņa mudina Ekoskolu jauniešus un ikvienu skolu pārstāvi būt par pārmaiņu radītājiem vides aizsardzībā, rīkoties pašiem un par atbildīgu rīcību izglītot sabiedrību. Skolēnu gatavotos izglītojošos plakātus varēs skatīt Salacgrīvas pilsētas bibliotēkā.

Vēl daudz darāmā. Bet prieks, ka, skolai darbojoties Ekoskolu programmā, skolēni vides jautājumus uztver nopietnāk, ģimenēs vairāk domā par atkritumu šķirošanu, resursu taupīšanu, atbildīgāku iepirkšanos. To pierāda aptaujas anketas. Ja gribam dzīvot **Zaļā novadā**, tad mums visiem arī **“zaļi jādomā”**.

Ekoskolas koordinatore Lolita Valaņina

Vides kodekss

Vai esi kādreiz domājis

Par **atbildīgu ēšanu**,

Kad vienmēr centies piedomāt,

Ko, cik uz šķīvja liksi?

Vai domā Tu par ļaudīm tiem,

Kas ikdienā cieš badu?

Bet neapēstā pārtika

Ir apdraudējums videi.

UN TĀPĒC

Mēs ēšanas paradumus mainīsim,

Un vietējos zemniekus cienīsim,

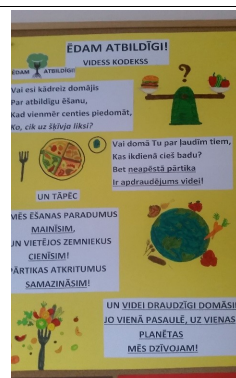
Pārtikas atkritumus samazināsim,

UN VIDEI DRAUDZĪGI DOMĀSIM,

JO VIENĀ PASAULĒ, UZ VIENAS

PLANĒTAS

MĒS DZĪVOJAM!

Pirmklasnieku pārdomas par skolu un mācīšanos Kas Tev patīk vislabāk skolā?

Artūrs (1.a) Man skolā patīk, jo var lasīt skaistas grāmatas, satikties ar saviem klases biedriem.

Kristers (1.a) Man skolā vislabāk patīk sports, arī sporta pulciņš, jo tur spēlējam interesantas spēles. Man ļoti patika arī klases ekskursija.

Viktorija un Adriana (1.a) Skolā patīk, jo katru dienu mācāmies ko jaunu.

Keita un Laura (1.a) Skolā vislabāk patīk matemātikas stundas, jo tad rēķinām ļoti interesantus uzdevumus, zīmējam ar lineālu.

Mariss, Katrīna, Alberts (1.a) Skolā patīk mācīties un palikt gudrākiem. Nepatīk, ka dažreiz starpbrīžos koridorā ir ļoti trokšņaini, skaļi. Ļoti patīk dziedāšanas stundas.

Edgars (1.a) Man skolā dažreiz

patīk, un dažreiz nē. Patīk stundās mācīties, nepatīk – kad kaut ko nesaprotu.

Mārtiņš (1.a) Vislabāk man patīk savā klasē dzīvoties ar konstruktoriem, sportot, rēķināt un lasīt.

Lauris (1.a) Man skolā patīk mācīties, bet es ļoti gaidu rudens brīvdienas!

**Apkopoja klases audzinātāja
Baiba Runce**

Projekts “Kartupelis 2017”

2017. gada pavasarī Alojās Ausekļa vidusskola izsludināja dabaszinību konkursu “KARTUPELIS 2017”, uzaicinājuma saņēmām arī mēs – Salacgrīvas vidusskola. Konkursā piedalījās Latvijas skolu 2.-3. klašu skolēnu komandas. Projekts tika atklāts 2017. gada 13. maijā, Alojā.

No mūsu skolas projektā – konkursā pieteicās iepriekšējā gada 2. a klase – divas komandas (komandā 5 skolēni), klases audzinātāja Iveta Kupča, 2. b klases komanda, klases audzinātāja Indāra Ceika, 2. c klases komanda, klases audzinātāja Dace Kaša, 3. b klases komanda, klases audzinātāja Evija Kosīte – Viļķina.

Konkursa mērķis ir iepazīt kartupeļu audzēšanas procesu, atbilstot pētnieciskās, sadarbības un analizēšanas prasmes.

Konkursa uzdevumi ir pilnveidot prasmes darboties komandā, radīt interesi par bioloģisko kartupeļu audzēšanu, iepazīt kartupeļu rašanās vēsturi, šķirnes, ēdienus, tradīcijas u.c. interesantus faktus.

Projekts risinājās 4 posmos – mājas darba sagatavošana (jāsagatavo komandas vimpelis, vienots komandas tēls), konkursa – spēles atklāšana, darbs vasarā un noslēguma posms – kartupeļu izrakšana, svēršana.

Kādi ir ieguvumi izaudzējot savu kartupeli? Katrs audzētājs – gūst izpratni par kartupeļa dzīves ciklu, var dalīties pieredzē, vērojumos ar savas koman-

das biedriem, procesā iesaista savu ģimeni, var salīdzināt savu ražas apjomu individuāli, kā arī komandā, veido sadarbību ar savas komandas dalībniekiem vasarā, sagādā prieku sev un ģimenei par paša izaudzēto ražu, var novērtēt savas komandas katra dalībnieka atbildību un darba rezultātus rudenī, ir iespēja piedalīties atraktīvos un izglītojošos stādīšanas un novākšanas pasākumos Alojā – kartupeļu galvaspilsētā.

Interesantākais, droši vien, ir rezultāts, cik daudz kartupeļu izauguši podā. Bija bažas, jo dažiem skolēniem kartupelis vasarā neziedēja, taču rezultātā bija pat ļoti daudz kartupeļu izauguši.

Izglītojoša ekskursija bija uz “Alojas Starkelsen” rūpnīcu, kurā skolēni redzēja kartupeļu cietes rašanās ceļu no kartupeļa atvešanas brīža līdz cietes žāvēšanai.

Pavasarī katrs skolēns saņēma dāvanā nelielu produkcijas

klāstu, ko ražo SIA “Alojas Starkelsen” – žeļejas, divu veida garšvielas maisījumus, mērču pagatavošanai, pārslas ar kolas garšu.

Rudenī par panākumiem kartupeļu audzēšanā skolēni dažādās nominācijās saņēma dažādās balvas. Visiem tika pa kārumam. Taču mūsu skolas veiksmīgākā komanda, kura tika nominēta kategorijā “Lielākais kartupeļu skaits” bija tagadējā 3. a klases komanda “Labākie rullē” – 1. vieta un dāvanā ekskursija uz Ādažu Čipsu ražotni.

Ar nākamo gadu projektā tiks iesaistīti arī vecāko klašu skolēni.

Vērojot skolēnus – interese ir pieaugusi, jo devāmies uz nezināmo.

Paldies Alojās Ausekļa vidusskolas pedagogiem un sadarbības partneriem par labi noorganizētu pasākumu!

**3. a klases audzinātāja
Iveta Kupča**

Kartupelis – 2017

Konkursa – spēles” Kartupelis 2017” atklāšana notika 2017.gada 13. maijā Alojā Ausekļa vidusskolā. Šajā konkursā piedalījās Evija K., Dagnija K., Amanda H., Elīza K., Katrīna K. un mūsu klases audzinātāja Evija. Maijā mēs iestādījām podos kartupeļus. Piedalījāmies dažādās sporta spēlēs un aktivitātēs. Mūsu komandai bija savs vimpelis ar devīzi – Darbs dara darītāju. Visu vasaru mums vajadzēja rūpēties par iestādīto kartupeli. Mēs fotografējām, kā aug kartupelis un pildījām darba lapas.

Šī konkursa otrā kārtā notika 15.septembrī Alojā Ausekļa vidusskolā. Mums bija jāņem līdzi savi kartupeļu podi. Tā bija lietaina diena. Bet mēs ar nepacietību gaidījām, kad varēs novērtēt savus izaudzētos kartupeļus. Pirms tam mums bija spēles un rotaļas. Tad devāmies uz "ALOJA STARKELSEN", kas šo gadu laikā ir kļuvis

par lielāko kartupeļu cietes ražotāju Baltijas valstīs, kā arī par vienu no lielākajiem bioloģiskās kartupeļu cietes ražotājiem pasaulē. Paralēli kartupeļu cietes ražošanai, uzņēmums ražo daudzus citus pārtikas produktus, no kuriem visiecienītākie Baltijas valstīs ir Alojā želejas un Alojā ķīseli. Tur mēs varējām apskatīt, kā tiek ražota kartupeļu ciete. Tad pie skolas notika kartupeļu svērsana. Balvas dabūja tie skolēni, kuriem bija

visvairāk kartupeļu izauguši podā un kuriem bija vissmagākie kartupeļi. Mēs dabūjām diplomu un grāmatu, kur jāpilda dažādi uzdevumi par kartupeļiem. Šis konkurss bija interesants un aizraujošs! Paldies Dagnijas krustmātei par komandas vimpeli un komandas simbolu – pūci, kas rotāja mūsu T-krekus.

**Dagnija Kuka, Evija Keiša,
Amanda Hofmane un
skolotāja Evija, 4.b**

Eiropas putnu vērošanas dienā

Aizvadītajā nedēļas nogalē Latvijā Eiropas putnu vērošanas dienu *EuroBirdwatch 2017* ietvaros notika kopumā 30 Latvijas Ornitoloģijas biedrības (LOB), Dabas aizsardzības pārvaldes un Latvijas vides aizsardzības fonda īstenoti pasākumi. Kopumā pasākumos piedalījās un individuāli vēroja putnus ap 500 putnu draugu, kuri ziņoja par apmēram 107 000 novērotiem putniem no ap 150 sugām. Savukārt Eiropā un Centrālāzijā vairāk nekā 21 000 cilvēku no 41 valsts kopā novēroja vairāk nekā 4 miljonus putnu. Putnu vērošanā un uzskaitē piedalījās arī 6 skolēni no 4.a klases un 1 no 2.a klases. Putnu vērošana notika Randu pļavās ornitologa vadībā. Diena bija apmākusies, tāpēc putnu kustība nebija liela. Bet ļoti lielus putnu barus varējām ieraudzīt

pie pašas jūras. Bez tam, pēc senām tradīcijām, visus putnu vērotājus, stāvēt jūrā uz akmens, sagaidīja jūras ērglis. Bija arī pārsteigumi – ļoti daudz balto zivju gārņu, kuri ik pa brīdīm cēlās spārnos, tā priecējot visus ar savu baltumu pret tumšajām debesīm. Skatoties gan binoklī, gan teleskopā, put-

nus varēja vērot tuvāk, noteikt to krāsu, izskata īpatnības, sugu. Visi kopā novērojām vairāk kā 20 putnu sugu. Bijām gan daudz jauna uzzinājuši, gan pastaigājušies svaigā gaisā, gan jauki pavadījuši laiku kopā. 4.a klases skolēni vērot putnus dodas 2 reizes gadā.

Skolotāja Lolita Valaņina

Pirmā skolnieku ekskursija

Visapkārt paveras brīnišķīgs un rudenīgs skats, krāsu gamma ir izteikti skaista no zaļa līdz pat sarkanīgi brūnam. Tāpēc, paši mazākie skolnieki no 1.a un 1.b klases kopā ar skolotājām devās ekskursijā uz Mazsalacas Skaņo kalnu.

Pa rūpīgi sakopto un lapu izdaiļoto taku, devāmies īstā rudenīgā piedzīvojumā! Vērojot burvīgo dabas skatu, aplūkojām Eņģeļa alu, bijām arī Velna alā – pašu velnu arī satikām, apskatījām raganas māju un tās saimnieci - Raganu. Kāpām augšā pa Sapņu trepēm, kuras bija dikti stāvas, taču mazajiem, aktīvajiem, pirmklasniekiem tas nebija apgrūtinājums.

Bērniem ļoti patika vizināties uz pīles, ar pārējo klasesbiedru palīdzību, pārvarējām bailes un gājām cauri tumšajai sikspārņu alai.

Šī bija lieliska iespēja abām klasēm saliedēties, kopā izpētot skaisto dabas parka ainavu un tās iemītniekus.

Kaut bijām manāmi noguruši, ekskursijas noslēgumā sarīkojām pikniku ar desiņu cepšanu un dažādu aktīvu spēļu spēlēšanu. Pirmklasnieku acīs bija ma-

nāms prieks par pirmo ekskursiju.

Skolotāja Laura Ilvesa

Sākumskolēni iepazīst mežā notiekošo

18. septembrī, kad aiz loga lielais vējš lieca koku zarus un nemitējās lietus līšana, skolā pēc pedagoga uzaicinājuma ar izglītojošām nodarbībām ciemojās apmācību centrs "Pakalnieši". Tā mājvieta atrodas skaistā vietā Madonas novada Vestienas pagastā, Viešūra ezera krastā netālu no Gaižņkalna. Bet šajā dienā atraktīvās nodarbību vadītājas ciemo-

jās pie sākumskolēniem Salacgrīvas vidusskolā. Jau 11. gadu skola iesaistās projektā Mammadaba meistarklase un otro gadu Ekoskolu projektā. Tāpēc ļoti svarīgi izglītot skolēnus par notiekošo mežā, apkārtējā vidē, palīdzēt skolēniem iepazīt dabas bagātības, prast novērtēt, ko cilvēkam sniedz daba, attiekties pret to saudzīgi. Nodarbību laikā skolēni varēja

iepazīties ar meža iemītnieku – putnu un dzīvnieku – paradumiem, pataustīt zvēru ādas un pārbaudīt savas zināšanas, atpazīstot zvēru pēdas. Interaktīvās nodarbībās, darbojoties ar dažādām spēlēm, klausoties nodarbību vadītāju stāstījumos, skolēni nostiprināja gan savas iepriekš iegūtās zināšanas par augiem un dzīvniekiem, gan uzzināja daudz jauna. Visjausīgākais bija dabas tēlu tēpu teātris. Skolēni varēja izvēlēties dažādus tēpus, lai pārtaptu par kādu no dabā sastopamiem tēliem. Kāds bija pārtapis par zaķi, kāds par vāveri, kāds cits bija izvēlējies sev kādu citu dabas tēlu. Visas nodarbības lika skolēniem domāt, analizēt, secināt. Skolēni bagātināja savu valodu ar jauniem vārdiem, nosaukumiem.

**Ekoskolas koordinatore
Lolita Valaņina**

Ekskursijā uz Siguldu

Kā katru rudeni, kad sāk sārtoties un dzeltēt koku lapas, dodamies ekskursijā. 4. oktobrī kopā ar 4.b klasi devāmies uz Siguldu. Sākumā apmeklējām “Mazo Brīnumzemi”. Ieejot pa durvīm, mūs pārsteidza brīnumains skats. Acu priekšā pavērs miniatūra pilsēta ar mājām, transporta līdzekļiem, ielām, vilcienu sliedēm un vilcieniem, kokiem un cilvēkiem. Varējām visu aplūkot tuvplānā. Maketa meistars un mūsu ekskursijas vadītājs pastāstīja un parādīja, kā top katrs no šīs brīnumainās pilsētiņas elementiem. Mūs iepazīstināja ar drošības noteikumiem pie dzelzceļa, uz ielas. Varējām pārliecināties par savām zināšanām, kā uzvesties uz ielas, kā pareizi šķērsot ielu, dzelzceļa

sliedes. Redzējām, kā šīs makets darbojas kustībā. Mūsu ekskursijas vadītājs daudz stāstīja mums par ieguldīto darbu, zināšanām, lai taptu šāds makets. Miniatūrās pasaules ekspozīcija mērogā 1:87 vilināja ar māksliniecisko smalkumu, nākotnes tehnoloģijām, pilsētu, lauku, kalnu, ieleju un dažādām sadzīves ainiņām. Tas bija ļoti interesanti. Kad viss bija izstāstīts un apskatīts, varējām doties uz citu telpu, lai paši veidotu savu maketu. Katram uz galda bija nolikti dažādi materiāli un darbarīki radošam darbam. Darbu varēja veikt gan individuāli, gan pāros. Domājām, griežām, līmējām, krāsojām...laiks ritēja ātri. Un tad jau bija jāsakārto sava darba vieta. No visu skolēnu

pagatavotajiem maketiņiem tika izveidota miniatūra pilsētiņa, pa kuru katrs varēja izmēģināt izbraukt ar vilcienu. Paldies vadītājiem par interesantām nodarbībām!

Pēc tam devāmies baudīt Siguldas dabas skaistumu. Aizgājām uz vietu, ko sauc par Ķeizarskatu. Skats uz Gaujas senleju tiešām bija šī nosaukuma cienīgs. Tālumā varēja saskatīt gan Turaidas pili, gan gaisa vagoniņu, gan Gauju. Negribējām doties projām, bet mūs jau gaidīja bobsleja un kamaniņu trase. Arī skats no trases bija iespaidīgs. Kad gatavojāmies doties uz autobusu, mums piedāvāja apmeklēt Latvijas kamaniņu braucēju izlases treniņu. Varējām vērot, kā braucienus veic Inārs Kivlenieks, Kristaps Mauriņš, brāļi Šici un citi braucēji, arī no Vācijas. Satikām arī Elīzu Cauci, kura ieradās uz treniņu. Pirms tam šos sportistus bijām redzējuši tikai TV ekrānos. Bijām gandarīti un lepnī, ka varējām piedalīties viņu treniņā.

Mūsu ceļojums turpinājās uz Siguldas Velna alu. Pēc tam daudzi vēlējās iegādāties kādu suvenīru piemiņai no Siguldas. Šī bija tiešām interesanta diena!

**Elīza Eglīte un
Paula Eglīte, 4.a**

Ceļojums uz Austriju

Vasarā mēs ar ģimeni devāmies ceļojumā uz Austriju. Izbraucām ļoti agri no rīta. Brauciens bija ilgs. Braucām cauri Lietuvai, Polijai, Čehijai, bet atpakaļceļā arī cauri Vācijai. Pirmā apmešanās vieta Austrijā mums bija nelielā pilsētiņā ar nosaukumu Rauris. Tā atrodas kalnu ielejā. Rauris ieleja ir viena no mazākajām Tauern ielejām, kas ir pastāvīgi apdzīvota. Iepazīnām šīs pilsētiņas skaistākās vietas.

Ceļojuma laikā apmeklējām vēl daudz dažādu skaistu vietu. Visjautrākā diena mums bija Atraksiju parkā. Lai tur nokļūtu,

mums bija jābrauc uz Vāciju. Man ļoti patika arī Swarovski kristālu muzejā. Tur tiešām bija skaisti un bija ko redzēt! Vēl viena apmešanās vieta, kura labi palikusi atmiņā, bija Galen-

kirha. Ikviena ceļojuma iespaidi ir neizdzēšami no atmiņas. Tāds bija arī šis mūsu ģimenes brīnišķīgais ceļojums. Bet galvenais, ka bijām visi kopā.

Mare Malvīne Īstenā, 4.a

12.oktobris – Āra izglītības diena

Visā pasaulē arvien populārāka kļūst starptautiskā kustība “Āra izglītības diena” (Outdoor Classroom Day). Tajā iesaistās Ekoskolas un pārējās izglītības iestādes, kuras atbalsta mācību procesa jēgpilnu sasaistīšanu ar darbošanos ārpus iestādes telpām dabā. Tā tiek pievērsta skolēnu uzmanība arī veselīgam dzīvesveidam un popularizēta āra nodarbību iespēju, kā arī dota iespēja īstenot uz kompetencēm balstītu izglītību.

Ceturtdien, 12.oktobrī, visā pasaulē tūkstošiem skolu piedalījās Āra izglītības dienā, kad skolēni un pedagogi tika aicināti nodarbības vadīt ārpus klašu telpām svaigā gaisā, radoši izmantojot dabas resursus dažādu mācību priekšmetu vielas apgūvē, tā stiprinot saikni ar apkārtni vidi. Arī Salacgrīvas vidusskolas skolēni un pedagogi de-

vās dažāda veida āra nodarbībās. Notika gan sporta nodarbības svaigā gaisā, kaut arī nedaudz rasiņāja lietus. Bet tas netraucēja aktīvi darboties skolotājam Jānim Cīrulim un 4.a klasei. Šīs klases skolēni devās ārā arī kopā ar dabas izglītības speciālisti Intu Somu, lai nostiprinātu savas dabaszinības stundā iegūtās zināšanas par fotosintē-

zi. Un dabā bija tiešām vēl daudz interesanta ko redzēt. 2.a klase, 6.a un 7.b klase āra nodarbībās bija dienu iepriekštrešdien. Tika pētītas gan norises dabā, gan apgūtas tēmas vides izglītībā. Āra nodarbībās devās vēl arī citas klases.

**Ekoskolas koordinatore
Lolita Valaņina**

TARTU SANTOS CUP 2017

6. oktobrī, ap pusdienas laiku, es, Kristians, ar savu sola biedru Aleksi un vēl trīs puisiem no Salacgrīvas vidusskolas devāmies pāri Latvijas robežai, lai kopā ar Limbažu un Staiceles futbola mīlētājiem startētu turnīrā kā vienota komanda.

Ierodoties Tartu, protams, viss negāja tik gludi un pagāja laiks, kamēr beidzot ieradāmies īstajā skolā. Trīs lietas labas lietas un beidzot atradām. Šajā skolā kopā ar mūsu komandu bija vēl trīs komandas no Latvijas. Latviešu valoda skolā skanēja, bet bija arī interesanti sadraudzēties ar vietējiem igauņu puisiem un nedaudz uzlabot savas zināšanas angļu valodā. Spēļu norises vieta bija apmēram piecu kilometru attālumā no mūsu dzīves vietas. Spēļu grafiks bija noslogots un skolā mēs tikai ēdām un gulējām. Blēnām neatlika laika. Baroja mūs kārtīgi, lai visiem pietiktu spēka un enerģijas, piemēram, brokastīs ēdām mannā putru, pusdienās zupu, salātus un

makaronus ar sieru. Nebija pat vajadzības apēst visus līdzīgi paņemtos kārumus, dažus atvedu mājās.

Spēles starp dažādu valstu komandām dažādās vecuma grupās norisinājās trīs dienas. Lūkumos sacentās komandas no Latvijas, Igaunijas, Lietuvas, Somijas, Krievijas un Baltkrievijas. Konkurence bija spēcīga

un mūsu uzvaras garša tik tuvu, taču pēdējā spēlē komanda no Tallinas mūs pieveica.

Ieguvām godalgoto trešo vietu starp 24 komandām. Tā bija arī augstākā vieta starp komandām no Latvijas.

Limbažu un Salacgrīvas sporta skolas futbolisti grib un var!

Kristians Kovačs, 3.a

Mans vasaras ceļojums.

Tā kā šovasar Latvijā bija slikti laika apstākļi, es ar savu ģimeni devos ceļojumā uz Horvātiju.

Ceļš bija tāls -2000 km. Galamērķi sasniedzām otrās dienas pēcpusdienā un jau uzreiz skatījām vienu no skaistākām Eiropas vietām – Plitvices ezeru nacionālo parku. Tas bija iespaidīgs parks ar daudziem savstarpēji savienotiem ezeriem, kuros bija dzidri caurspīdīgs ūdens ar labi saskatāmām zivīm.

Tālāk mūsu ceļš veda līdz Adrijas jūrai. Tur uzturējāmies sešas dienas. Pie Adrijas jūras piedzīvojām dažādus laikapstākļus – ļoti stipru vētru ar negaisu un lielu karstumu +35 grādus. Visvairāk man patika peldēties silti sāļajā jūrā un pie mājas ierīkotā baseinā.

Horvātijā es redzēju kā aug palmas, mandarīnu koki, olīvas, granātāboli un vīģes. No ēdieniem izbaudīju dažādu veidu picas. Atmiņā palicis lielais romiešu Kolizejs Pulas pussalā un dažādu pilsētu šaurās, krāšņās ieliņas ar suvenīru veikaliem, kas smaržoja pēc lavandas un citām garšvielām.

Pēdējā apskates vieta mūsu ceļojumam bija krāšņā Venēcija. Tur izbaudījām braucienu ar gondolām pa Venēcijas kanāliem, lielos tūristu pūļus un izcili garšīgo saldejumu.

Garajā mājupceļā baudījām skaistos Alpu kalnu skatus un ātrumu uz ātrgaitas šosejas.

Foto es kopā ar draugu Arvi Hermani Maurīti (6.b)

Matīss Rozmianecs, 3.a

Mans vasaras piedzīvojums

Kad, beidzot 1.klasi, atvadījāties no skolas uz visu vasaru, skolotāja mums novēlēja piedzīvojumiem bagātu vasaras brīvlaiku. Novēlējums piepildījās, jo, pateicoties mammai un tētim, tika gādāts, lai mēs ar mūsu negarlaikotos. Daudz ceļojām pa Latviju, iepazīstot mūsu skaistākās vietas. Taču viens no

spilgtākajiem piedzīvojumiem prātā palicis brauciens uz Rāmkalniem.

Laiks bija ļoti jauks, saulīte sildīja. Tur es jutos kā savā valstībā. Kopā ar mūsu izbaudīju visu atrakciju sniegtās sajūtas. Gan bailes, gan ātrumu, gan satraukuma kņudēšanu pakrūtē. Ar mūsu trakā ātrumā traucāmies ar

rodēli. Izmēģināju gumijlēkšanu batutā.

Tas, tik tiešām, bija aizraujoši! Tie, kas tur ir pavadījuši brīvo laiku, mani sapratīs, bet, tie kas vēl nav tur bijuši, aizdomāsies un dosies uz šo vietu. Lai dzīvo atrakciju parks Rāmkalni!

Ingus Metuss, 2.b

Mārtiņdiena

Mārtiņi latviešu gadskārtu paražās ir svinama diena, kas iezīmē rudens beigas un ziemas sākumu.

Nepārprotami, ka gadskārtu svinamās dienas vienmēr ir bijušas ciešā sakarā ar zemkopju darba secību, kuru noteica attiecīgā gadalaika dabas apstākļi. Mārtiņi noslēdza garu un smagu darba posmu, kurš sākās ap Jēkabiem ar rudzu plauju un tad turpinājās pēc Miķeļiem, padarot atlikušos rudens darbus, kamēr zeme nav aizgājusi pie miera.

Līdz Mārtiņiem bija jābeidz rudens aršana un kulšana, lai nosvinētu arī apkūlības. Pēc Mārtiņiem beidzās arī pie-

guļas un ganu laiks. Par darbiem, kas jāpadara līdz Mārtiņiem, stāsta daudzi latviešu ticējumi.

Līdz Mārtiņiem jāapar zeme, jo pēc Mārtiņdiena tā dodas atpū-

tā, ja to traucē miera periodā, tad nākamajā gadā nav gaidāma nekāda raža. Pēc Mārtiņdiena nejāj pieguļā, jo tad zirgus plēs vilki, kam šai laikā atļauts darīt, ko grib.

Arī par laika vērojumiem Mārtiņdienā stāsta daudzi ticējumi. Piemēram, ja Mārtiņos sniegs uz jumtiem, būs gara ziema. Ja Mārtiņdiena ir miglaina, tad ziema būs silta.

Mūsu skolā Mārtiņdienā sākumskolas skolēni lustēsies kopā ar Zentu Menniku un "Zēģelīti". Neizpaliks arī tradicionālais Mārtiņdiena tirgus.

Skolotāja Lolita Valaņina

Labie darbi neprasa daudz

No 16. līdz 22. oktobrim visā Latvijā “Labo darbu nedēļa”. Tās laikā visi tika aicināti sniegt atbalstu līdzcilvēkiem, dzīvniekiem vai sabiedrībai un vairost palīdzēšanas kultūru Latvijā.

Ar “Labo darbu nedēļu” tās organizētāji vēlas mudināt ikvienu labiem darbiem, parādīt, cik viegla, patīkama un aizraujoša var būt palīdzības sniegšana un cik tā ir nozīmīga. Šīs nedēļas laikā tika aktualizēta palīdzība, kuras sniegšana iespējama bez lieliem naudas līdzekļiem. Tas

varēja būt elementārākais darbs, pašsaprotama lieta – palīdzēt kādam vecam cilvēkam aiznest pirkumus, pabarot sētas kaķi, palīdzēt kādai kaimiņos dzīvojošai trūcīgai ģimenei, dāvinot mantas, kas jums vairs nav vajadzīgas, sakopt savas skolas pagalmu, doties kopā ar klasi vai ģimeni uz dzīvnieku patversmi, vai viesos pie vecajiem ļaudīm pansionātā, nodot asinis, vākt makulatūru vai ozolziļes dzīvniekiem. Tas no mums neprasa daudz, bet sniedz būtisku atbal-

stu kādam citam. “Labo darbu nedēļā” aicina pašiem palūkoties apkārt un ieraudzīt tos, kuriem nepieciešama palīdzība un sniegt to. Arī 4.a klases skolēni centās paveikt kādu labu darbu, kas tika plānots ilgākā laika posmā. Skolēni pavasarī ierosināja vecajiem ļaudīm “Brīzē” visu vasaru vākt dažādas zāļu tējas, šūt maisiņus to glabāšanai, meklēt informāciju, kādām kaitēm tās noder. Tā tika savākts liels daudzums zāļu tēju maisiņu un 1.oktobrī, kad ir Starptautiskā veco ļaužu diena, daļa skolēnu ar skolotāju devās pie “Brīzes” senioriem ar labiem vēlējumiem, skanīgu dziesmiņu un dāvanu. Prieks bija abpusējs. Bet pašiem skolēniem gandarījums par labo darbu. Paldies skolēnu vecākiem, kuri atbalstīja šo skolēnu izdomāto projektu!

Padomā arī Tu, vai nevari veikt kādu labu darbu, sagādājot prieku citiem un sev!

**4.a klases audzinātāja
Lolita Valaņina**

“Putringo” arī Salacgrīvas vidusskolā

10.oktobris ir Starptautiskā Putras diena. Arī Salacgrīvas vidusskolas skolēni aktīvi «putringo» – piedalās nodarbībās, kurās iepazīstas ar veselīgu uzturu, putras nozīmi ikdienas ēdienkartē un aktīvi paši gatavo putras. Putras programmas iniciators ir AS «Rīgas Dzīrnavnieks» («Herkules»), kas projektu īsteno sadarbībā ar Veselības ministriju, Valsts izglītības satura centru (VISC) un Slimību profilakses un kontroles centru (SPKC). Salacgrīvas vidusskola šajā programmā jau piedalās vairākus gadus. Šajā mācību gadā tas ir īpaši aktuāli, jo skola kā ekoskola piedalās projektā “Ēdam atbildīgi!” Programmas mērķis ir popularizēt putras kā mūsdienīgu ēdienu un radīt jaunas putras ēšanas tradīcijas. Graudaugi ir viena no nozīmīgākajām produktu grupām, tāpēc ir

svarīgi, lai bērni un vecāki mainītu savus ikdienas paradumus un daudz biežāk ēstu graudaugu ēdienus, it īpaši veselīgās putras. Pēc uztura speciālistu ieteikumiem graudaugiem būtu jābūt aptuveni pusei mūsu uzturā. Papildus tēmai par graudaugu veselīgumu skolēni tiek izglītoti, kā veikalā izvēlēties drošus produktus, lielāku uzmanību pievēršot vietējiem produktiem, vides saudzēšanai – ZERO WASTE idejai. Šī gada putras programmas devīze ir “Auzās ir spēks!”. Skolēniem ir iespēja interesantā un viņiem saprotamā veidā uzzināt par graudaugu labvēlīgo ietekmi uz veselību un organismu kopumā. Katru gadu Putras programmu Salacgrīvas vidusskolā 1.-4. klašu skolēni iesāk ar putras vārīšanu lielos katlos uz ugunsкура. Tiek dziedāta īpaša putras dziesma. Ok-

tobra mēnesī pasākumi notiek klasēs. 10.oktobra skolas ēdienkartē arī bija putra. Bet sākumskolas skolēniem visinteresantākās nodarbības ir, kad paši var vārīt putru, izvēlēties piedevas, servēt savu šķīvi acīm tīkamu, jo ēdam ne jau tikai ar muti, bet arī ar acīm. Rezultātā visi ļoti labi ēd pašu pagatavoto un nepaliek pārtikas atkritumi. Savu gardo putru vārīja arī 4.a klases skolēni un izveidoja savu Putras programmas reklāmu. Putra bija tik garda, ka bija jāvāra atkārtoti. Tas nozīmē, ka bērniem putras garšo. 16. oktobrī ir Pasaules Pārtikas diena, kad visās klasēs skolēni runās par pārtiku, kā tā ceļo līdz mūsu galdam, ka labāk izvēlēties vietējos produktus, kāpēc. Klasēs tiks gatavoti izglītojoši plakāti.

**Ekoskolas koordinatore
Lolita Valaņina**

Putras diena 4.a klasē

Oktobris ir Putras mēnesis. Katru gadu aktīvi piedalāmies un veicam dažādas aktivitātes. Arī šajā gadā vārījām putru. Katrs no mājām bija atnesis savas iecienītākās putras pārslas un piecenas, ar ko ēst putru- banānus, dažāda veida ievārījumus, svaigi blenderētas ogas. Kamēr putra vārījās, skaisti saklājām galdu, domājām, kādu varētu izveidot putras reklāmu. Kad putra bija gatava, galds saklāts un smaržoja pašu lasītā piparmētru tēja, katrs varēja likt putru uz šķīvja

un to rotāt ar ogām, ievārījumu, banāniem utt. Putras šķīvji ar "smaidiņiem" kārtojās uz galda. Pirms sākt to ēst, skandējām savu izdomāto putras reklāmu: "Ja ēdīsi putru katru dienu, būsi skaists un stiprs. Ēd putru- būsi gudrs! Ēd atbildīgi! Ēd Latvijā audzētos produktus! Auzās ir spēks!" Putra visiem tik ļoti garšoja, ka vārījām atkārtoti vēl vienu katlu. Pēc garda launaga, visu mācību virtuvi sakārtojām.

Elīza Eglīte, 4.a

Salacgrīvas vidusskola piesaka dalību vēl vienā starptautiskā projektā – "Lielās augu medības"

Bioloģiskās daudzveidības projekts "Lielās augu medības", kas norit ar Toyota kompānijas atbalstu, ir ilgtermiņa iniciatīva, kuras mērķis ir iesaistīt jauniešus skolas tuvīnās apkārtes augu un kukaiņu sugu daudzveidības izpētē un veicināšanā. Tajā piedalās skolas no 10 dažādām Eiropas valstīm (Vācija, Īrija, Slovēnija, Turcija, Dānija, Spānija, Itālija, Polija un Latvija), kuras iesaistījušās Ekoskolu programmā. Projekts skolām nodrošina metodoloģiju,

kura ir saskaņā ar Konvenciju par bioloģisko daudzveidību, kā arī ir viegli īstenojama un palīdz attīstīt kritisko domāšanu, izmantojot pieredzē balstītu mācīšanos. Viens no plānotajiem projekta rezultātiem ir visas Eiropas skolu apkārtnes augu datubāze, ko ar skolotāju palīdzību veido paši skolēni un ko iespējams ērti izmantot mācību procesā.

Galvenie uzdevumi skolām, kas piedalās projektā, ir palielināt bērnu interesi par dabas vērtībām un ar konkrētām rīcībām veicināt sugu daudzveidības saglabāšanos vai pat pieaugšanu skolas apkārtnē. Par mācību pamatu tiek izmantota skolu teritorija un tuvākā apkārtnē, parādot ekoloģiskās sakarības gan dabiskās plāvās un mežos, gan cilvēka veidotos zālajos.

Bioloģiskās daudzveidības projekts Ekoskolām sadarbībā ar Toyota ir vērsts uz bioloģisko daudzveidību, īpašu uzsvaru liekot uz augu pasauli un to sugām. Projektā ietverti izglītojoši aspekti, balstoties Vides izglītības fonda (FEE) izglītības principos, un praktiskas rīcības, kas balstās Kjū karaliskā botāniskā dārza (KEW) resursos, ar finansiālu atbalstu no Wellcome Trust fonda. Projekts turpināsies līdz 2020. gadam. Tas dod ie-

spēju ilgtermiņa pētījumam, kas parādītu projekta efektu un atspoguļotu pozitīvas uzvedības pārmaiņas un izpratnes pieaugumu. Skolēni tiks iesaistīti projektā pakāpeniski, sākot ar jaunākajiem. Par galvenajiem skolu ieguvumiem, piedaloties projektā, var uzskatīt izpratnes pieaugumu skolēnu vidū par bioloģisko daudzveidību, pieeju metodiskajiem materiāliem, tai skaitā starptautiskai augu sugu datubāzei, praktisku rīcību bioloģiskās daudzveidības aizsardzībai, kā arī potenciālu ilgtermiņa pētniecībai.

Projektā piedalīsies 1.b klase un audzinātāja Laura Ilvesa, 2.a klase un audzinātāja Laura Eimane, 2.b klase un audzinātāja Vineta Dance.

**Ekoskolas koordinatore
Lolita Valaņina**

Mobilā vides izziņas klase Salacgrīvas vidusskolā

Šajā mācību gadā biedrība "Daibes ilgtspējas centrs" projekta "Mobilā vides izziņas klase" laikā īsteno vairāk kā 20 vides izziņas stundas Vidzemes skolās. 10. oktobrī nodarbības notika Salacgrīvas vidusskolā. Viss nepieciešamais mobilai mācību klasei ir ierīkots mikroautobusā un mācību stundas laikā skolēniem bija iespēja vērot eksperimentus mini laboratorijā un pašiem veikt dažādus, vides procesu izziņai sagatavotus praktiskos darbus, iepazīties ar aprites ekonomikas principiem un līdzdarboties radošajās darbnīcās, pārvēršot šķietamus atkritumus noderīgās lietās. Vides izziņas mācību stundā piedalījās 4.a un 4.b klases skolēni, jo vienlaicīgi iespējams nodarbināt 30 skolēnus. Skolēniem tika dota iespēja izziņāt cilvēka un vides mijiedarbības milzīgo nozīmi veselīgas apkārtnes vides uzturēšanā. Radošajās darbnīcās no šķietami vairs nederīgām PET pudelēm skolēni veidoja jaunus, ikdienā noderīgus priekšmetus – spēli un plastmasas maisiņu turētāju. Skolēni varēja apskatīt nodarbību vadītāju līdzī atvesto paklāju, kas tamborēts no iepirkuma maisiņiem, spilventiņu, kas pagatavots no vairs nevalkājamā džemperu un citas lietas, kuras radītas no it kā izmetamām lie-

tām. Bet vislielākais prieks bija par pašu gatavoto spēli no PET pudeles. Tika sarīkotas improvizētas sacensības. Skolēni uzzināja, kas ir ZERO WASTE kustība. Ar lielu interesi tika veikti un vēroti dažādi eksperimenti, pierādot ogļskābās gāzes esamību traukā, arī skābekļa esamību citā traukā. Skolēni brīnījās, kāpēc no glāzes neizlīst ūdens, glāzi apgāžot otrādi, kā piepūšas balons bez viņu palīdzības.

Ar šī projekta starpniecību tiek nodrošinātas ne tikai zināšanas un praktiska pieredze skolēniem, bet arī sniegts atbalsts dabas zinību skolotājiem, vides izglītības integrēšanā obligātajā mācību saturā. Ceturto klašu skolēni da-

baszinībās tieši tagad apgūst tēmu par skābekļa un ogļskābās gāzes apriti. Tā kā esam ekoskola, tad šīs nodarbības nostiprināja pārlicību, cik svarīgi domāt par to, kā mēs attiecāties pret vidi, ko katrs varam darīt, lai arī nākamās paaudzes varētu dzīvot zaļā Latvijā, lai mazinātu savu ietekmi uz vidi, uz klimata izmaiņām.

Paldies jaukajām un zinošajām nodarbību vadītājām – Elīnai Freimanei, Lienei Elbretei un Ievai Freimanei!

**Ekoskolas koordinatore
Lolita Valaņina**

Rudens

Sadzirdu dzērvju klaigas, galva pati ceļas augšā un ar acīm meklē klie dzējas. Rudens

vēstneši, putni, lasās baros, lai dotos uz siltākām vietām. Bērziņi jau arī iekrāsojuši savus svārciņus dzeltenā krāsā. Kļavas iesārtojušās, kā jaunas meitenes. Pīlādži spīdina savas sulīgās odziņas. Spītējot lietum, rudens ziedi krāšņām, košām galviņām priecē cilvēkus. Ābeles smagi noliekušas savus zarus, kas pilni sārtiem, sulīgiem āboliem. Spītējot saules trūkumam, dārzā uzziedējušas zemenes, nez kas tām prātā? Kastanīši sabiruši

pilna zeme, sameklēju sev tīkamāko un noglabāju kabatiņā.

Bet es mīlu rudeni, jo man ļoti, ļoti patīk sēņot. Sogad ir ražens sēņu gads. Daudzus iepriecinājam ar baraviku groziņiem. Mamma pagraba plauktiņus sarūpējusi pilnus ar dažādiem brīnumiem, ko ar kāru muti notiesāsim ziemā. Rudentiņš tik tiešām ir bagāts vīrs!

Estere Romanovska, 2.b

Pirmie mēneši jaunsargos

Par jaunsargu apmācību Salacgrīvas vidusskola mēs uzzinājām septembra sākumā. Skolas zālē Salacgrīvas jaunsargu instruktors O.Liedeskalniņš pastāstīja, ko dara jaunsargi. Tas mūs ļoti ieinteresēja. Abi pieteicāmies jaunsargu grupā. Nodarbības mums notiek divas reizes nedēļā – otrdienā un ceturtdienā. Instruktors O.Liedeskalniņš nodarbībās mums stāsta par kuģiem un laivām. Instruktore V.Grigorjeva mums stāsta, kā

izdzīvot mežā, pastāsta par ierociem. Mums katram ir klade, kurā mēs pierakstām svarīgāko informāciju. Mēs tagad zinām, ka jaunsargam jābūt: gudram, stipram, pieklājīgam, drosmīgam, disciplinētam. Mums nodarbībās rādīja, kā izjauc un saliek ieroci AK-4. Varējām arī paši pamēģināt to izjaukt un salikt. 17.oktobrī instruktors O.Liedeskalniņš mūs aizveda parādīt glābšanas kuteri. Mums pastāstīja par drošību uz kuģa.

Vēl parādīja glābšanas riņķi un vestes. Tad mēs varējām pavizināties pa upi. Tas bija aizraujoši, jo viņi meta šļakatas.

11.novembrī mums būs jāiet Lāčplēša dienas Lāpu gājienā. Mēs ļoti gaidām šo dienu. Cik labi, ka mums ir iespēja apgūt visas jaunsargu prasmes un iemaņas!

**Kaspars Pudniks,
Roberts Jānis Tomsons,
4.b klase**

Mana skola

Mana skola ir Salacgrīvas vidusskola. Tā atrodas pie lielās šosejas, tuvu jūrai, apkārt priežu mežs un svaigs gaiss. Skola ir krāsaina, atjaunota no ārpuses. Skolēnu ir vairāk par skolotājiem.

Tā īsumā var raksturot mūsu skolu. Taču svarīgākais, rakstot pirmo radošo darbu 3.a klasē, bija noskaidrot, ar vai par ko ES lepojos, mācoties Salacgrīvas

vidusskolā:

“Es lepojos, ka skolā mācās skolēni ar labām sekmēm. Mūsu skolā ir daudz pulciņu, ar to es lepojos. Skola ir ieguvusi balvu kā ekoskola – sertifikātu. Es lepojos, ka mūsu klase tika projektā “Sporto visa klase”. Es lepojos, ka skola nav murgs, bet ir jautrība! Es lepojos ar čakiem skolēniem. Es lepojos ar to, ka vispār tāda skola ir! Man

patīk mana klase, es lepojos ar savu klasi – esam aktīvi un gudri. Es lepojos, ka skolā ir skaisti un glīti kabineti. Savā skolā lepojos ar to, ka tā ir liela, piedalās dažādos projektos, bērniem mācībās ir labas sekmes un mēs sportojam katru dienu. Es lepojos ar uzticīgiem, sportiskiem skolēniem. Es lepojos ar dažādiem pasākumiem, kuri notiek skolā un daudziem skolēniem. Es lepojos ar to, ka man ir laba skolotāja. Es lepojos ar sportu un savu skolotāju. Es lepojos ar skolotājiem, kuriem ir liela pacietība un mācītprasme. Es lepojos ar to, ka es te mācos!”

Kā klases audzinātājai un skolotājai, kura šajā skolā strādā jau daudzus gadus, man ir patīkami lasīt šo skolēnu domas par mūsu skolu. Paldies, 3.a klases skolēn!

**3.a klases skolēnu domas
izrakstīja klases audzinātāja
Iveta Kupča**

Ne visi ir mājas

Ir sācies skolas laiks. Daudz laika ir jāpavada pie grāmatām. Brīvā laika ļoti maz. Nav kad aiziet apraudzīt vasarā atrastos draugus. Tie ir mazie kaķēni. Mēs, es, Nikola, Justīne, Tīna tos atradām tukšās kūtiņās. Tur pavisam bija 6 kaķēni, vēl atradām 3 kaķu mātes. Par nožēlu,

daži kaķēni neizdzīvoja. Mazos kaķēnus nolēmām regulāri piebarot, nesot atbilstošu ēdienu. To pirkām par savām iekrātajām kabatas naudām. Kaķēnus iepazīnām un nolēmām dot vārdus. Un nu mums ir Punktiņš, Svītriņš un Antons. Bet kāpēc kaķēniem nebija savas mājas un savs

saimnieks? Kāpēc? Par šādu jautājumu aizdomājāties un secinājām, ka daudziem dzīvniekiem nākas dzīvot bez saimnieka un pamestās vietās. Kaut uz zemes būtu mazāk dzīvnieku bez savām mājām!

Ksenija Ķirse, 2. b

Brūnais vīriņš

Reiz brūnais vīriņš nolēma nokrāsot lapas. Visu vasaru lapas bija zaļas. Rudenī brūnais vīriņš nolēma tās pārkrāsot. Viņš sameklēja krāsu un otu. Paņēma no šķūnīša kāpnes un devās uz

mežu. Mežā viņš atrada lielu koku. Koka lapas vīriņš nokrāsoja brūnā krāsā. Tad viņš ieraudzīja krūmos lāci. Viņš gribēja uzzināt, kā lācis kļuvis brūns. Lācis nezināja, kā viņš kļuvis

brūns. Tā brūnais vīriņš ar lāci kļuva par draugiem. Viņi kopā krāsoja lapas. Brūnais vīriņš priecājās par šo dienu.

Edgars Bitmanis, 3.b klase

Brūnais vīriņš nokrāsoja čiekuru brūnu. Tad viņš paslēpās aiz koka mizas un gaidīja, kas notiks. Beidzot atnāca vāvere un paņēma čiekuru. Viņa to apbrīnoja. Tas man noderēs pārtikai ziemā. Brūnais vīriņš kļuva

priecīgs. Viņš devās uz māju pēc krāsām. Iedams pa mežu, viņš domāja, ka vajadzētu nokrāsot kokiem lapas, jo ir atnācis rudens. Viņš nonāca pie lazdas. Ātri vīriņš nokrāsoja lazdu brūnā krāsā. Tad viņš ieraudzīja

ozolu. Arī to viņš nokrāsoja brūnu.

Tā viņš skraidīja pa mežu un krāsoja visu, kam jābūt rudeni brūnā krāsā.

Kristiāns Tazāns, 3.b klase

Dzejoļi par rudeni

Rudenīti, rudenīti,
Uzvelc košu mētelīti.
Dod man ražu bagātīgu
Es jau tevi sen gaidīju
Nāc atkal citu gadu
Sēnes liec groziņā!
M. O. Treimanis, 3.c,

Rudentiņ, rudentiņ!
Upes raibas sakrāsoji?
Dienvidvēji pūta bargi
Egles līdzī locījās.
Nokrišņi kad mitējās,
Sals pie durvīm klauvējās!
E. Bobrovs, 3.c

Rudenī krīt skaistas lapas
Un nosedz zemi
Diena ir krāsaina
Es priecājos par to!
Neviena lapa nepaliks kokā,
Skaists rudens!
M. Glušaņuks, 3.c

Rudens atkal ir klāt,
Un koku lapas dzeltēt jau sāk!
Dienas paliek īsākas,
Ežiem ziemas miegs jau nāk.
Nākamgad tie būs jau klāt,
Siltums priecēt tos jau sāk!
V. Zinčenko, 3.c

Rudens nāk,
Un kokiem lapas birst,
Dakšas jāņem man,
Es iešu dārzu rakt.
Nenāk ārā vairs man vārdi
Sanāca jau akurāti!
M. Cauna, 3.c

Rudentiņš straujām kājām,
Uzvarēja vasariņu.
Daudz lapiņas sabirušas
Es tās kaudzēs sametišu.
Nevajag man rudentiņu,
Skumšu es pēc vasariņas!
Kristiāns Bērziņš, 3.b

Rudens ātri atsteidzās
Un uz lapām nosēdās.
Dzērvītes tas projām baida
Ezim siltu migu taisa.
Naktis garas atnesis
Siltumu tas aiznesis.
Kristiāns Tazāns, 3.b

Ruds rudentiņš atnācis
Un greznu laiku atvedis.
Daba paliek krāšņāka
Elpa paliek skarbāka
Nav vairs ilgi jāgaida,
Sniegot balto sniedziņu.
Guntis Smalkais, 3.b

Rudens skaistā dienā novīta
mīļākā puķe
Uguns sārtā krāsā.
Diena kļuva tumša un pelēka.
Es ļoti ilgojos pēc skaistās puķes
Nekas vairs nevarēja mani iepriecināt.
Smaids man bija zudis.
Gabriela Kalniņa, 3.b

Rudens nāk,
Un lapas krīt.
Dienu katru koki dzeltē.
Ej gar koku lapām skaistām
Noķer vēju savā rokā.
Skaista katra saules diena.
Edgars Bitmanis, 3.b

Rudais, rudais rudentiņš,
Uzsmaida mums visiem viņš.
Dāvina tas ražu mums,
Ežiem ar liels pārsteigums.
Nākamgad nāks atkal viņš
Sauksim visi – rudentiņš!
Tīna Krūma, 3.b

Rudentiņš bagāts vīrs,
Uz lapas sēž sārts viņš.
Daba viņu uzslavē par sarta-
jām lapiņām.
Ezers klusi čalodams,
Nes saules gredzentiņu.
Spodrināt man gribas to.
Matilde Vilkaule, 3.b

Rudens ir krāsains
Ūdens paliek aukstāks.
Dienas kļūst īsākas.
Es mazāk uzturos ārā.
Nokritušas visas lapas kokiem
Savāksim lapas!
Renārs Ģeģeris, 3.b

Rudens ir krāsains
Ūdens ir ļoti daudz.
Dienas kļūst īsākas
Ezeri paliek dziļāki.
Nedēļu jau esam skolā
Silti nav rudeni!
Kerija Alise Liepa, 3.b

Rudens ir krāsains
Un kļūst aukstāks.
Dienas kļūst īsākas
Ezis dodas gulēt.
Nezied vairs puķes
Saule vairs nav spoža.
Madara Miščenkova, 3.b

Lāčplēša diena

11.novembris, Lāčplēša diena, kad, pateicoties uzvarai pār Bermontu 1919.gada novembrī, Latvijā kā dominējoša nostiprinājās tā valstiskā konstrukcija, kuras pamati tika likti 1918.gada 18.novembrī. **Šajā dienā iedegsim sveci!**

Šodien ir 11.novembris, Lāčplēša diena. Bet vai mēs visi zinām, ko šajā dienā svinam? Bermonts pieprasīja, lai viņa karaspēku brīvi ielaiž Rīgā, ar solījumu, ka tas dosies karot ar bolševikiem. Latvijas Pagaidu valdība bija labi informēta par Bermonta un kompānijas plāniem sagrābt varu, tāpēc kategoriski noraidīja iespēju ielaist savā kontrolē esošajā teritorijā Bermonta karaspēku.

Izcēlās militārs konflikts, sākotnējā fāzē bermontieši iekaroja lielu daļu Zemgales un Kurzemes, kā arī Rīgas Pārdaugavu. Bermonta karaspēks bija skaitliski lielāks un labāk bruņots. Karavīru biju vismaz divas reizes vairāk, īpaši liels bija smagās tehnikas un aviācijas pārspēks. Mūsu nācijas pastāvēšanas vēsturē šī ir vienīgā reize, kad esam guvuši tāda mēroga militāru panākumu, balstoties

pamatā uz saviem spēkiem.

Arī bermontiādē palīdzēja sabiedrotie (rietumvalstis ar karakuģiem un bruņojumu, kā arī igauņi), taču galveno kaujas smagumu iznesa tieši Latvijas karaspēks.

Par varonību kaujas laukā tika pasniegts **Lāčplēša Kara ordenis**.

Par ordeņa dibināšanas dienu simboliski pieņemts uzskatīt 1919.gada 11.novembri, tomēr pirmoreiz apbalvošana ar šo ordeni notika tikai 1920.gada 11.novembrī, kad Satversmes

sapulce jau bija pieņēmusi likumu par Lāčplēša Kara ordeni (1920.gada 18.septembrī).

Pirmie ordeņi 1920.g. 13.augustā ar Ministru kabineta lēmumu tika piešķirti septiņiem augstākajiem Latvijas armijas komandieriem – ģenerālim Pēterim Radziņam, pulkvežiem Mārtiņam Peniķim, Krišjānim Berķim, Jūlijam Jansonam, Jānim Apinim, pulkvežleitnantiem Oskaram Dankeram un Jānim Puriņam.

Materiālu sagatavoja skolotāja Lolita Valaņina

18.novembris - Latvijas Neatkarības proklamēšanas diena

1918.gada 18.novembrī Latvijas Nacionālajā teātrī tika pasludināta neatkarīga Latvijas valsts. Šī diena Latvijā ir svētku diena.

18.novembris ir Latvijas dzimšanas diena – lai arī vēl nebija nospraustas valsts robežas, apņēmīgu nacionālistu grupa šajā dienā 1918.gadā proklamēja neatkarīgu Latvijas valsti. Vēl vairākus mēnešus pēc šī drosmīgā soļa norisinājās karadarbība – Krievijas impērija negribēja zaudēt nozīmīgu teritoriju. Taču joprojām tieši šī diena ir katram latvietim pati nozīmīgākā valsts svētku diena.

18.novembrī visas dienas garumā notiek dažādi pasākumi visā Latvijā. Svētkus svinēsim arī mūsu skolā.

Skolotāja Lolita Valaņina

Foundation for Environmental Education (FEE international) kampaņa

Ekoskolu Rīcības Dienas

Rīkojies ilgtspējīgas nākotnes labā

Kampaņa, kas mudina jauniešus un ikvienu Ekoskolu pārstāvi būt par pārmaiņu ierosinātājiem vides ilgtspējas jautājumos un aktīvi rīkoties šo pārmaiņu sasniegšanā, savās aktivitātēs iesaistot sabiedrību.

Kā tas notiek?

Izplāno un īsteno videi draudzīgu pasākumu savā skolā un tuvējā apkārtnē

Dokumentē notikumu fotografējot, filmējot, vai uzrakstot aprakstu

Reģistrē pasākumu internetā

Dalies ar savu rīcību sociālajos portālos, lietojot

#RīcībasDienas2017

Iesaisties!

skolēni

skolotāji

vietējā sabiedrība

Kāpēc pievienoties?

EKOSKOLU
RĪCĪBAS DIENAS

30.10. – 5.11.
VISĀ LATVIJĀ

Apkārtnē vide ir
mūsu kopīgā
vērtība

Kopā vieglāk radīt
lielas pārmaiņas

Lai mazinātu
klimata pārmaiņas
un to sekas

Redaktore - Lolita Valaņina

Korespondenti – sk. Lolita Valaņina, sk. Baiba Runce, sk. Iveta Kupča, sk. Evija Kostīte-Vilķina, sk. Laura Ilvesa, Elīza Eglīte, Paula Eglīte, Mare Malvīne Īstenā, Kristians Kovačs, Matīss Rozmianecs, Ingus Metuss, Kaspars Pudņiks, Roberts Jānis Tomsons, Estere Romanovska, Ksenija Ķirše, Edgars Bitmanis, Kristiāns Tazāns,

Datorsalikums - Ritvars Zvejnieks

Korektore - Lolita Valaņina